

Řada výplatních otisků v období let 1946 - 1992 (období Československa s výplatním razítkem otisku ve tvaru pseudoznámky) si nakrátko užila nového vzhledu na místě výplatního razítka (někdy i na místě denního razítka), ale označení uživatele si přenesla aspoň na krátkou dobu z období 3. republiky. V očekávání velkých změn nestálo za to měnit vše na několik měsíců či roků. Otisky měly stejné označení v období 3. republiky a v období v následujícím zejména v období let 1947 - 1949, kdy začínala nová 4. republika se socialistickým zaměřením.

Typický příklad - otisky Jäklöva železářského průmyslu a. s.

Typickým příkladem je otisk uživatele Jäklöva železářský průmysl akc. spol., který si zejména během 4. republiky prožil své, a nejen v názvech, ale i reorganizaci svých struktur. Důkazem jeho síly bylo, že vše přečkal a po roce 1992 se opět vzchopil k další úspěšné existenci. Do historie se zapsal i Jäklö či Jeklö - profesními názvy pro zvarované železo obdélníkového tvaru či čtvercového profilu.

Jak procházel tento subjekt historií?

1905

František Pospíšil z Těšína navazuje na tradiční výrobu kováře Jäkla z Rýmařova (výroba železářského sortimentu) a zakládá specializovanou firmu Jäklö Hufeisenfabrik GmbH ve Fryštátu (tehdy Freistadt).

Vznikly válcovny na výrobu drátu.

1910

Aplikují se metody kováře Jäkla (výroba náprav, podkov apod.). Zakládají se Fryštátské železářny (výroba oceli) a Jäklöva železářský průmysl a. s. (nápravy, podkovy, šrouby do důlních kolejnic).

1918

Vzniká samostatná firma Jäkl Karviná

18. 12. 1922

Firma se přejmenovává na Jäklöva železářský průmysl spol. s r. o.

22. 10. 1927

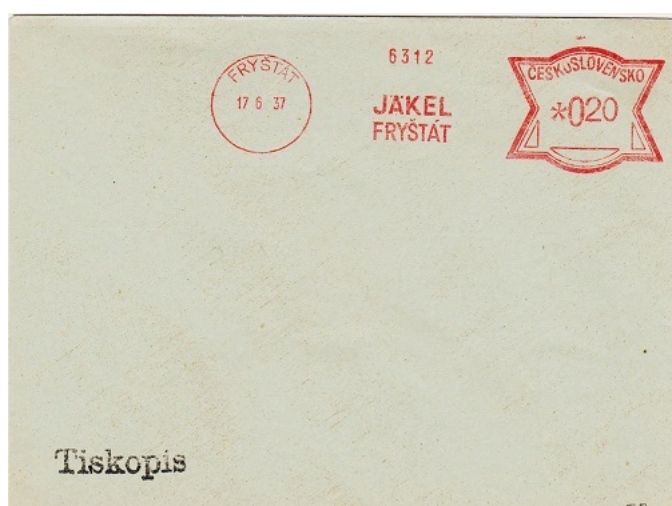
Firma pod tímto názvem působí ve Fryštátu.

Korespondence vyplacená výplatními otisky

Firma během období 1. republiky vyplácela svou korespondenci klasickými metodami. K výplatnímu stroji přistoupila až na konci tohoto období - dne 23. 12. 1936, kdy světlo světa spatřil otisk ze stroje Francotyp, Bafra s otiskem se sběratelským označením FR 7h - 4m (ov) - 1k. V označení uživatele bylo skromné: "JÄKEL/FRYŠTÁT".

Předpřipravená obálka na odeslání tiskopisu, ale neprošla poštou ze dne 17. 8. 1937

Po záborech továrna vyráběla bezez změn s tím, že produkce byla přizpůsobena válečnému

hospodářství. Firma pracovala pod názvem, Jäkel's Eisenindustrie A. - Ag. Freistadt (Oberschles).

Z této doby je známý zatím jediný otisk, jehož výplatní razítko tvořila říšská orlice a název Deutsche Reichspost v něm. Otisk vznikl úpravou původního z 1. republiky, o čemž svědčí číslice, identické z prvorepublikových číslic /viz srovnání s horními otisky/. V označení se objevuje pěkně vytvořené logo firmy JÄKEL.

Fotokopie černého otisku převzata z publikace Bouška/Janů/Feldmann "Katalog výplatních otisků "Sudet" 1938 - 1945" - Praha 1994.

Otisk s datem 7. 2. 44

Období 3. republiky

(výplatní otisk s razítkem ve tvaru větrné růžice)

Období 4. republiky

(výplatní otisk s razítkem ve tvaru zoubkovaného obdélníku)

Po válce se na necelý rok obnovily dřívější poměry s tím, že

1. 1. 1946

došlo ke znárodnění a začlenění továrny do VŽKG (Vítkovické železářny Klementa Gottwalda)

Ostrava 10

1. 7. 1949

podnik byl vyčleněn z VŽKG a začleněn podniku Drátovny a železářny n. p. se sídlem v Praze.

Došlo k rozdělení provozů na

- Drátovny a železářny Karviná - závod I (dříve Jäkl) s výrobou ocelových trubek a závod II s výrobou ocelových profilů a dalších výrobků (dříve Blumenthal).

1.1. 1951

železářny Karviná

1. 4. 1958

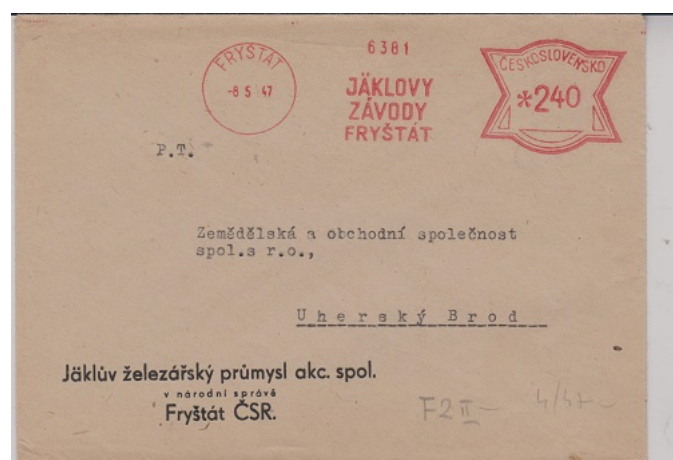
NHKG n.p. Kunčice, závod 19 Karviná.

Po roce 1993 se opět v názvu objevuje jméno Jäkl Karviná a firma je samostatná, ale to je již jiná historie.

Jak vypadaly otisky v těchto dvou obdobích?

3. republiky

Otisk s obnoveným československým vzorem - otisk s datem 8. 5. 47

Začátek 4. republiky

Otisk s datem 13. 9. 48 - výplatní razítko již v novém tvaru zoubkovaného obdélníku

Poté název Jäkl mizí a firma v rámci různých subjektů. Zajímavé by bylo zjištění, kde se umístil tento výplatní stroj a jaký byl jeho osud.

Snad se to dozvíme z našich sbírek, kterou jsou poslední instancí pro pátrání v tomto směru